

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **H. P.**
st. přísl. X
v ČR pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 13. 7. 2021, č. j. OAM-456/ZA-ZA11-ZA03-2021

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 7. 2021, č.j. OAM-456/ZA-ZA11-ZA03-2021, **se ruší** a věc se žalovanému **vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhala zrušení rozhodnutí ze dne 13. 7. 2021, č. j. OAM-456/ZA-ZA11-ZA03-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o zamítnutí jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žaloba

2. Žalobkyně namítala, že rozhodnutím žalovaného byla zkrácena na svých právech, neboť žalovaný nesprávně vyhodnotil její žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou. V jejím případě totiž nelze považovat Ukrajinu za bezpečnou zemi původu.
3. Dále namítala, že žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí, v důsledku čehož nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a proto výrok o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu nemá oporu ve správním spisu. Žalobkyně dále namítala, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
4. Žalobkyně uvedla, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nepracuje prakticky s žádnými informacemi o zemi původu a z použitých podkladů – Informace OAMP Ukrajina, hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu srpen 2020 ze dne 8. 8. 2020 a zprávu Ministerstva vnitra ČR/OAMP Ukrajina: Situace v zemi – Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 30. 6. 2021 – odkazuje pouze na zcela obecné informace, které nijak nesouvisí s důvody jeho žádosti o mezinárodní ochranu.
5. Žalobkyně závěrem shrnula, že žalovaný si neopatřil dostatečné množství aktuálních a relevantních informací o zemi původu a zároveň nepřihlédl ke všemu, co v rámci řízení tvrdila nebo co vyšlo najevo. Nezjistil tedy skutkový stav způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Není pak ani zřejmé, zda by se žalobkyni dostalo ochrany ze strany státních orgánů v zemi původu.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že nesouhlasí s podanou žalobou, neboť neprokazuje pochybení správního orgánu při vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Důvody žalobkyně nezakládají skutkový stav, na základě kterého by prokázala, že v jejím případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu.
8. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání, neboť byly naplněny podmínky pro rozhodování soudu bez nařízení jednání ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) a c) s.ř.s.

9. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání. Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“ S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.
10. Krajský soud při přezkumu napadeného rozhodnutí pak vycházel nejen ze skutkového stavu zjištěného žalovaným ve správním řízení, ale přihlédl ve smyslu citovaného čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice též k obecně známým skutečnostem, tzn. aktuální situaci na Ukrajině (reáliím v zemi původu). Jak k tomuto ustanovení judikoval Nejvyšší správní soud, i za přímé aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany ve vztahu k možnosti uplatňovat nové skutečnosti platí, že lze vznášet pouze takové, které žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez vlastního zavinění uvést již v řízení před správním orgánem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 – 32).
11. Tento postup je v předmětné věci nezbytný. Je obecně známou skutečností, že dne 24. 2. 2022 započala Ruská federace invazi na Ukrajinu a následně došlo k rozpoutání války na území Ukrajiny. Konflikt na Ukrajině přitom již není izolován pouze na Doněckou a Luhanskou oblast jako v minulosti, ale dotýká se velké části ukrajinského území, včetně hlavního města Kyjev. Problémem na Ukrajině v současnosti už není pouze válečný konflikt, ale rovněž humanitární krize. V nyní posuzovaném případě je tak nesporné, že válka na Ukrajině představuje novou skutečnost, kterou žalobce nemohl uplatnit ve správním řízení a která nastala až po podání žaloby. Přestože žalobce na tuto skutečnost nepoukázal ani později, krajský soud k ní nyní musel přihlídnout z moci úřední.
12. Důsledky této změny okolností pro napadené rozhodnutí, jimž byla žádost žalobce zamítnuta postupem dle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť žalobce přichází ze země, kterou Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, jsou nasnadě. Jedná se nepochybně o skutečnost, která mění náhled na situaci na Ukrajině do takové míry, že napadené rozhodnutí žalovaného jednoduše nemůže obstát. Krajský soud tedy dospěl po přezkumu napadeného rozhodnutí zejm. ve světle nových událostí – válečného konfliktu na Ukrajině a humanitární krize – k závěru, že žalovaný je povinen nově vyhodnotit příběh žalobce z hlediska aktuálních informací o situaci na Ukrajině a zabývat se zejména otázkou rizika vážné újmy (§ 14a odst. 2 zákona o azylu) v případě návratu žalobce do země původu.
13. Ze shora uvedeného je zřejmé, že posouzení Ukrajiny jako bezpečné země původu k datu vydání rozhodnutí soudu již neobstojí.

V. Závěr a náklady řízení

14. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že jí v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
15. V dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.)
16. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšná žalobkyně o přiznání náhrady nákladů řízení nepožádala a krajský soud ani ze spisu nezjistil, že by ji nějaké náklady vznikly. Žalovaný byl v řízení neúspěšný. Proto krajský soud rozhodl, tak, že žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II) a žalobkyni se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává (výrok III).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 24. března 2022

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce